

NOSLĒGUMA PĀRSKATS PAR PROJEKTA ĪSTENOŠANU

Projekta nosaukums:	Lielo plēsēju populāciju stāvokļa izmaiņas medību ietekmē
Projekta īstenotājs:	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts „Silava”

1. Piešķirtā finansējuma apstiprinājums

Finansēšanas līguma/vienošanās	
numurs	datums
2017/29	03.02.2017.

2. Informācija par projekta finansējuma apjomu

MSAF finansējums, LVL		Projekta kopējās izmaksas, LVL
Piešķirtā summa	28527	28527
Izlietotā summa	28527	
Atlikums	0	

3. Projekta īstenošanas laiks

No	2017.gada	1.	marta	līdz	2017.gada	15.	novembrim
----	-----------	----	-------	------	-----------	-----	-----------

4. Projekta īss apraksts (ietver informāciju par projekta ieviešanas ģeogrāfisko vietu, mērķiem, sasniegtajiem rezultātiem un projekta ilgtspēju)

Projekta mērķis ir turpināt iegūt informāciju par lielo plēsēju – vilku un lūšu – populāciju stāvokli Latvijā, nodrošinot kādreizējā Valsts mežierīcības institūta 1998. gadā uzsāktā lielo plēsēju monitoringa datu nepārtrauktību un reprezentācijas līmeņa saglabāšanu. Galvenais pētījuma praktiskais rezultāts ir pamatojums vilku un lūšu lielākā pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanai atbilstoši sugu aizsardzības plānu un Zemkopības ministrijas 27.02.2014. apstiprinātās kārtības Nr. 4 „Medījamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanas un pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanas metodika” populāciju stāvokļa novērtēšanas prasībām.

Projekta rezultāti izmantoti, kā viens no būtiskākajiem materiāliem vilku un lūšu sugu aizsardzības plānu atjaunošanā, kas veikta 2017. gadā (sīkāka informācija www.daba.gov.lv). Aktualizētajos plānos noteikta nepieciešamība turpināt šo plēsēju populāciju izpēti.

2017. gadā analizēts dažāda veida materiāls no 241 indivīdiem (171 vilkiem un 70 lūšiem), kas iegūti medību ceļā vai gājuši bojā citu iemeslu dēļ, piemēram, sabraukti uz autoceļiem.

Projekta galvenais uzdevums ir noskaidrot, kādu ietekmi uz lielo plēsēju populācijām atstājusi iepriekšējās sezonas medību slodze un vai šādu medību apjomu turpmāk nepieciešams saglabāt, palielināt vai samazināt. Pētījuma rezultātiem tiek nodrošināta publicitāte gan populāros masu saziņas līdzekļos, gan zinātnisku referātu un rakstu veidā. Tiek uzturēta saikne starp projekta izpildītājiem, par medību uzraudzību atbildīgajiem Valsts meža dienesta darbiniekiem un medniekiem. Rezultātā tiek saglabātas divu Eiropas mērogā apdraudētu sugu medīšanas iespējas, vienlaikus līdz minimumam samazinot saimnieciskos zaudējumus un konfliktu riskus, ko radītu šo plēsēju pilnīga aizsardzība.

Par Latvijas plēsēju pētījumiem regulāri tiek informēti zinātnieki un sugu aizsardzības speciālisti pārējās Eiropas valstīs. Šajā gadā pētījumu rezultāti prezentēti 10. Baltijas Terioloģijas konferencē 2017. gada septembrī, Tartu, Igaunijā un konferencē „Ķemeru Nacionālā parka pirmie 20” šī gada 20. oktobrī, Jūrmalā.

5. Projekta ietvaros veiktie pasākumi saskaņā ar darba uzdevumiem

Darba uzdevums	Veikto pasākumu apraksts	Pasākuma rezultāts (ietekme uz sabiedrību, ieguldījums medību saimniecības attīstībā.)	Pasākuma un rezultāta dokumentāls apliecinājums (līgumu, rēķinu u.c. dokumentu datums, nr., priekšmets)
1. Materiāla ievākšana un apstrāde no nomedītajiem vilkiem un lūšiem.	Ievākts un apstrādāts materiāls (pārbaudīta ilkņa sakne, kuņģa saturs, reproduktīvie orgāni, ģenētiskie un parazītu paraugi) no 65 lūšiem, kas nomedīti 2016./2017. gada sezonā, un 90 vilkiem, kas nomedīti 2017. gada laikā līdz projekta noslēguma brīdim, un 56 vilkiem, kas nomedīti 2016. gada pēdējos divos mēnešos. No 2017./2018. medību sezonā nomedītajiem vilkiem līdz šim ievākts materiāls no 40 dzīvniekiem.	Iegūts materiāls un informācija, pēc kuras iespējams vērtēt populāciju stāvokli un to attīstību. Materiāla ievākšana noritējusi sadarbībā ar medību tiesību lietotājiem.	Uzņēmuma līgumi Nr. 30/2017, 31/2017, 32/2017, 33/2017, 34/2017, 35/2017, 36/2017. Komandējuma pārskati: 26/104 31.03.2017., 65/427 28.07.2017., 89/556 22.09.2017. Degvielas rēķini nr.: Virši AS - 2917030061R; 2917070136R; Circle K Latvia SIA – 800534668; 80054775; 800562301. Transporta uzturēšana: Atlas Motors SIA rēķini nr. ATL12 6809; ATL12 6881; ATL12 7541; AD Rem Auto SIA rēķins nr. ADR 171808; Silavas servisa centrs SIA rēķini nr. 27.07.14.; 14.08.10.; Apdrošināšanas brokeru aģentūra SIA rēķins nr. ABA IZ 663. Sakaru izdevumi: LMT SIA rēķini nr. 70034308159; 40034308161. Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu likvidācija: Reneta SIA, rēķins nr. 2017-30.

<p>2. Rezultātu analīze salīdzinājumā ar iepriekšējām medību sezonām.</p>	<p>Rezultātu salīdzinājums ar iepriekšējām medību sezonām veikts pēc nomedīšanas kopējā apjoma, nomedīšanas kalendārās gaitas, izplatības un vecuma struktūras.</p>	<p>Iegūta informācija par plēsēju populāciju stāvokļa attīstību gadu gaitā. Vilku nomedīšanas kalendārā gaita bijusi diezgan atšķirīga pēdējās divās sezonās. 2015./2016. gada sezonā izteikta medību intensitāte bija vērojama janvārī, bet iepriekšējā sezonā medības no septembra līdz februārim noritējušas diezgan vienmērīgā apjomā. Lūšu nomedīšanas gaita abās pēdējās sezonās ir samērā līdzīga. Nomedīšanas kopējais apjoms vilkiem joprojām ir liels, savukārt lūšiem nomedīšanas apjoms samazinājies pēdējās divās medību sezonās. Vilku un lūšu izplatība nav būtiski mainījusies pēdējo 5 gadu laikā. Vairāk kā iepriekšējā sezonā vilki nomedīti Zemgales virsmežniecībā. Nomedīto dzīvnieku īpatsvars, kas jaunāki par gadu, vilkiem ir tuvs iepriekšējo sezonu datiem, bet lūšiem ir lielāks nekā iepriekšējā medību sezonā.</p>	<p>Biroja un datortehnikas uzturēšana: pavadzīme nr. AF 1700354. Ziņojumi "Current estimates of lynx and wolf numbers in Latvia using demographic data from harvested individuals" un "Challenges in updating Latvian large carnivore action plans in regards to international guidelines and initiatives" 10. Baltijas Terioloģijas konferencē 2017. gada septembrī, Tartu. Atjaunotie vilka un lūša sugu aizsardzības plāni.</p>
---	---	---	--

<p>3. 2016./2017. gada sezonas medību ietekmes novērtējums uz vilku un lūšu populācijām.</p>	<p>Veikts medību ietekmes novērtējums uz lielo plēsēju populāciju stāvokli.</p>	<p>Vilku un lūšu populācijās visticamāk vairs nenotiek skaitliskais pieaugums, un, analizējot populāciju datus, ir vērojama medību ietekme uz abu sugu dzimuma un vecuma struktūru, demogrāfiju, kā arī radniecības dati parāda ietekmi uz vilku populācijas sociālo un telpisko struktūru.</p>	<p>Biroja un datortehnikas uzturēšana: pavadzīme nr. AF 1700042. Ziņojumi "Current estimates of lynx and wolf numbers in Latvia using demographic data from harvested individuals" un "Challenges in updating Latvian large carnivore action plans in regards to international guidelines and initiatives" 10. Baltijas Terioloģijas konferencē 2017. gada septembrī, Tartu. Ziņojums "Ķemeru NP loma lielo plēsēju aizsardzībā, populāciju apsaimniekošanā un izpētē Latvijā" konferencē Jūrmalā 2017. gada oktobrī. Atjaunotie vilka un lūša sugu aizsardzības plāni.</p>
<p>4. Pamatojuma sagatavošana Valsts meža dienestam 2017./2018. gada vilku un lūšu medību sezonas lielākā pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanai.</p>	<p>Sagatavots pamatojums par lielāko pieļaujamo nomedīšanas apjomu, izmantojot lielo plēsēju nomedīšanas gaitu iepriekšējās sezonās un populāciju demogrāfiskos rādītājus, kā arī informāciju par situāciju kaimiņvalstīs.</p>	<p>Izvērtēti vilku un lūšu populācijas regulēšanas agrākie rezultāti, ievāktie dati par limitu noteikšanas un izpildes pieredzi, kā arī populāciju reproduktīvie rādītāji, vecuma un dzimuma struktūras dati un populācijas lieluma vērtējuma virtuālās analīzes rezultāti. Ņemot vērā, ka vairāki no rādītājiem norāda uz iespējamu populācijas atbildes reakciju uz paaugstinātu medību slodzi, noteikts lielākais pieļaujamais nomedīšanas apjoms 2017./2018. gada medību sezonai – vilkiem 250 dzīvnieki, bet lūšiem – 150 dzīvnieki.</p>	<p>Biroja un datortehnikas uzturēšana: pavadzīme nr. AF 1700422; VZ170196.</p>

5. Vilku un lūšu kuņģu satura pārbaudes un barības sastāva analīzes.	Veiktas kuņģu satura pārbaudes un sastāva analīzes 65 vilku un 48 lūšu kuņģiem.	Papildināta esošā informācija par plēsēju barošanās apstākļiem un to ietekmi uz upuru populācijām. Vilku barībā joprojām galvenokārt sastopami savvaļas pārnadži (84%) – visvairāk stirnas (42%), mazāk – meža cūkas un staltbrieži, bet lūšu barībā dominē stirnas (89%). Lai arī Āfrikas cūku mēra dēļ ir ievērojams meža cūku populācijas samazinājums, pagaidām tas nav negatīvi ietekmējis plēsēju barošanās apstākļus.	Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu likvidācija: Reneta SIA, rēķins nr. 2017-30. Atjaunotie vilka un lūša sugu aizsardzības plāni.
6. Vilku un lūšu parazitoloģiskie izmeklējumi.	Kopumā izskatīti 30 dzīvnieki – 15 vilki un 15 lūši. Gan vilku, gan lūšu helmintofaunā konstatētas 8 parazītu sugas.	Papildināta esošā informācija par plēsēju veselības stāvokli. Pētījums veicina kontaktus un sadarbību starp medniecības, veterinārās medicīnas un pārtikas drošības speciālistiem.	Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu likvidācija: Reneta SIA, rēķins nr. 2017-30. Atjaunotie vilka un lūša sugu aizsardzības plāni.
7. Vilku un lūšu vecuma noteikšana.	Vecums noteikts 66 vilkiem un 40 lūšiem, kas nomedīti kopš iepriekšējā projekta gada noslēguma.	Papildināta informācija par populāciju dzimuma un vecuma struktūru un demogrāfisko vitalitāti.	Biroja un datortehnikas uzturēšana: pavadzīme nr. VZ170227. Atjaunotie vilka un lūša sugu aizsardzības plāni.

<p>8. DNS analīzes 2016. un 2017. gadā iegūtajiem paraugiem.</p>	<p>Kopā ar iepriekšējo gadu paraugiem, DNS analīzes veiktas 695 vilku un 431 lūšu paraugiem. Līdz projekta noslēgumam 2017. gadā genotipēti 171 vilku un 71 lūšu paraugi. No 2017./2018. gada sezonas līdz šim ievākti 40 vilku ģenētiskie paraugi, kas tiks analizēti turpmākajā darba gaitā.</p> <p>Starp nomedītajiem vilkiem konstatētas 205 radniecīgu dzīvnieku grupas, kuras sastāv no 2 līdz 11 dzīvniekiem.</p> <p>Nomedītajiem lūšiem konstatētas 68 tiešo radnieku un pusbrāļu/pusmāsu radniecīgās grupas, kuras sastāv no vismaz 2 radniecīgiem indivīdiem.</p>	<p>Papildināta esošā informācija par vilku un lūšu radniecības struktūru un tās ģeogrāfisko izvietojumu, dodot iespēju analizēt populāciju radniecības saistību ar to demogrāfisko stāvokli, dzīvotspēju un medību ietekmi uz to ģenētisko daudzveidību un sociālo struktūru.</p>	<p>Pavadzīmes: ADR 160398; BALL 170041; MQ 053873; MQ 054637; 1-58816769-4; ADR 170175; MQ 057676; LBL 013355; LBL 013354.</p> <p>Biroja un datortehnikas uzturēšana: pavadzīme nr. AF 1700500; AF 1700537.</p> <p>Degvielas rēķini nr.: Virši AS - 2917040065R; 2917050074R; 2917090062R.</p> <p>Atjaunotie vilka un lūša sugu aizsardzības plāni.</p>
--	---	---	---

6. Publicitāte

Aprakstiet, kāda veida publicitāte bija Jūsu projektam (pievienojiet preses, informatīvos u.c. materiālus).

Publicitātes avots (atzīmēt ar X)		Apraksts (īss apraksts par projekta publicitāti attiecīgajā mēdijā)
TV	X	Reportāža LTV1 raidījumā "Panorāma".
Radio	X	
Prese	X	Raksti laikrakstos "Latvijas Avīze", "Neatkarīgās Tukuma ziņas"
Internets	X	LVMI "Silava" mājas lapa www.silava.lv
Citi	X	Ziņojumi "Current estimates of lynx and wolf numbers in Latvia using demographic data from harvested individuals" un "Challenges in updating Latvian large carnivore action plans in regards to international guidelines and initiatives" 10. Baltijas Terioloģijas konferencē 2017. gada septembrī, Tartu. Ziņojums "Ķemeru NP loma lielo plēsēju aizsardzībā, populāciju apsaimniekošanā un izpētē Latvijā" konferencē Jūrmalā 2017. gada oktobrī.

Apstiprinu, ka Medību saimniecības attīstības fonda līdzekļi izlietoti paredzētajiem mērķiem, līguma tāmē un darba uzdevumos norādīto pasākumu īstenošanai un atbilstoši šim pārskatam.

Datums: 22.11.2017.

Jurgis Jansons

(Projekta īstenotāja organizācijas/uzņēmuma/
komersanta vadītāja/direktora vārds, uzvārds)

(paraksts)

Sandra Deičmane

(Projekta īstenotāja grāmatveža vārds, uzvārds)

(paraksts)

Z.v.

Agrita Žunna

(Projekta atbildīgā darbinieka vārds, uzvārds)

(paraksts)

Pārskatu sagatavoja:

vārds, uzvārds:	Agrita Žunna
ieņemamais amats:	Zinātniskā asistente
tālrunis:	26476215
e-pasts:	agrita.zunna@silava.lv